

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ
ODESSA STATE ENVIRONMENTAL UNIVERSITY**

**МАТЕРІАЛИ
ПІДСУМКОВОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
II ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ», СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
«МЕНЕДЖМЕНТ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
*13-15 березня 2019 р., м. Одеса, Україна***

**МАТЕРИАЛЫ
ИТОГОВОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
II ТУРА ВСЕУКРАИНСКОГО КОНКУРСА
СТУДЕНЧЕСКИХ НАУЧНЫХ РАБОТ
ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ «МЕНЕДЖМЕНТ», СПЕЦИАЛИЗАЦИИ
«МЕНЕДЖМЕНТ ПРИРОДООХРАНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ»
*13-15 марта 2019 р., г. Одесса, Украина***

**MATERIALS
FINAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
II TOUR OF THE ALL-UKRAINIAN COMPETITION
STUDENT'S SCIENTIFIC WORKS
FROM SPECIALTY «MANAGEMENT», SPECIALIZATION
«MANAGEMENT OF NATURE PROTECTION ACTIVITY»
*March, 13-15, 2019, Odessa, Ukraine***

Одеса - 2019

УДК 502.1:658.3

М34

М34 Матеріали підсумкової науково-практичної конференції II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент природоохоронної діяльності»; Одеський державний екологічний університет. Одеса: ОДЕКУ, 2019. 68с.

В збірнику представлені матеріали підсумкової науково-практичної конференції II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент природоохоронної діяльності», які висвітлюють результати досліджень студентської молоді щодо вирішення актуальних проблем управління природоохоронною діяльністю в науково-методичному та прикладному аспектах.

© Одеський державний екологічний університет, 2019

® Odessa state environmental university, 2019

ЗМІСТ

Бурма Ю.В. ВПРОВАДЖЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	5
Венгер О.С., Чабанюк А.С. ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ У СТВОРЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОЕКТІВ ПРОСВІТНИЦЬКОГО ХАРАКТЕРУ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ...	9
Горбань А.В., Томчук Н.М. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ВИГОТОВЛЕННЯ МЕБЛІВ.....	13
Захарченко І.Ю., Кохан К.С. РЕВЕРС ЕЛЕКТРОННИХ ВІДХОДІВ ЧЕРЕЗ СЛУЖБИ ДОСТАВКИ ОБЛАДНАННЯ ПРИ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	17
Карабута А.О. АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЇ БОЙОВИХ ДІЙ ДОНБАСУ.....	21
Коробкіна К.М., Горбань А.В. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА РИЗИКУ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ВІД ВПЛИВУ ТЕПЛОВОЇ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ.....	25
Кравченко Д.В., Устенко О.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ СУЧАСНИХ ПРАКТИК ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ НА ЗАСАДАХ МІЖМУНІЦИПАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА..	29
Крижановський С.О., Дячук К.С. РЕДЕВЕЛОПМЕНТ ПРОМИСЛОВИХ ЗОН ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ.....	33
Криковцова В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСОБЛИВО ОХОРОНЮВАНИХ ПРИРОДНИХ ТЕРИТОРІЯХ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ.....	37
Кучер О. Д. ВИРОБНИЦТВО ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА БІЗНЕС.....	41
Могульська М.В. ДУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У МЕНЕДЖМЕНТІ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	44
Нишпоренко Є.В. ЕКОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР ПРИ ФОРМУВАННІ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ СТРАТЕГІЙ.....	48
Пересунько А.В. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЕКОЕКОПРОДУКЦІЇ ТЗОВ «БУДМОНТАЖ-Я» В КОНТЕКСТІ ПРІОРИТЕТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	51
Пищала А.Г., Простак О.С. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	55

Горбань А.В., студентка групи ЕКс-17-523

Томчук Н.М., курсантка групи ЕКк-17-523

Науковий керівник: Рибалова О. В., канд. техн. наук, доц., доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

Національний університет цивільного захисту України

м. Харків

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ВИГОТОВЛЕННЯ МЕБЛІВ

Розробка методики комплексної оцінки екологічної небезпеки промислових підприємств є надзвичайно актуальним питанням і може бути застосована в сфері управління природоохоронною діяльністю і техногенно-екологічної безпеки з метою підвищення ефективності системи екологічного менеджменту.

На основі дослідження сучасних методичних підходів до визначення впливу промислових підприємств на стан довкілля в роботі удосконалено метод визначення рівня екологічної безпеки підприємства, що представляє наукову цінність роботи.

Запропонована методика дасть змогу визначити рівень техногенно-екологічної безпеки діяльності підприємств і провести аналіз причин забруднення навколишнього природного середовища з метою розробки стратегії екологічного менеджменту і визначення пріоритетності впровадження природоохоронних заходів. Тому дослідження наукової роботи є дуже актуальними.

Метою наукової роботи є розробка заходів щодо зменшення рівня екологічної небезпеки підприємства ТОВ «ЮВЕНТА».

В роботі розроблено пропозиції щодо зменшення негативного впливу підприємства на стан навколишнього природного середовища, що має практичну цінність.

Комплексна оцінка впливу промислового підприємства на стан навколишнього природного середовища складається з показників впливу скиду стічних вод на поверхневі водні об'єкти, викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та промислових відходів на стан довкілля.

Вплив скидів стічних вод на стан поверхневих вод залежить від технічного стану і надійності очисних споруд та їх ефективності, а також від складу стічних вод та кратності перевищення затверджених нормативів гранично допустимих скидів (ГДС). Тому пропонується визначити показник впливу скидів стічних вод за формулою:

$$EP_w = n \times e \times \sum_n \left(4 \times \sum \frac{M^w_1}{ГДС_1} \right) + \sum_n \left(3 \times \sum \frac{M^w_2}{ГДС_2} \right) + \sum_n \left(2 \times \sum \frac{M^w_3}{ГДС_3} \right) + \sum_n \left(\frac{M^w_4}{ГДС_4} \right), \quad (1)$$

де EP_w – показник впливу скиду стічних вод на стан поверхневих вод, безрозмірна величина; n – коефіцієнт надійності експлуатації очисних споруд, який дорівнює наступним значенням: $n = 1,5$ – перевищено термін експлуатації очисних споруд більш ніж в 2 рази; $n = 1,25$ – перевищено термін експлуатації очисних споруд більш ніж в 1,1 – 1,9 рази; $n = 1$ – термін експлуатації очисних споруд не перевищено; e – коефіцієнт ефективності очисних споруд, який дорівнює наступним значенням: $e = 1,5$ – очисні споруди малоефективні (ефективність очисних споруд $\leq 75\%$); $e = 1,25$ – очисні споруди ефективні (ефективність очисних споруд складає 75% - 90%); $e = 1$ – очисні споруди вискоефективні (ефективність очисних споруд $\geq 90\%$); n – кількість забруднюючих речовин, що прийнято для розрахунку; M^w_1 – маса скиду забруднюючих речовин 1 класу небезпеки, г/год; M^w_2 – маса скиду забруднюючих речовин 2 класу небезпеки, г/год; M^w_3 – маса скиду забруднюючих речовин 3 класу небезпеки, г/год; M^w_4 – маса скиду забруднюючих речовин 4 класу небезпеки, г/год; $ГДС_1$ – гранично допустимий скид забруднюючих речовин 1 класу небезпеки, г/год; $ГДС_2$ – гранично допустимий скид забруднюючих речовин 2 класу небезпеки, г/год; $ГДС_3$ – гранично допустимий скид забруднюючих речовин 3 класу небезпеки, г/год; $ГДС_4$ – гранично допустимий скид забруднюючих речовин 4 класу небезпеки, г/год.

Аналогічно пропонується визначати показник впливу викидів забруднюючих речовин на стан атмосферного повітря за формулою:

$$EP_A = n \times e \times \sum_n \left(4 \times \sum \frac{M^A_1}{ГДВ_1} \right) + \sum_n \left(3 \times \sum \frac{M^A_2}{ГДВ_2} \right) + \sum_n \left(2 \times \sum \frac{M^A_3}{ГДВ_3} \right) + \sum_n \left(\frac{M^A_4}{ГДВ_4} \right), \quad (2)$$

де EP_A – показник впливу викидів забруднюючих речовин на стан атмосферного повітря, безрозмірна величина; M^A_1 – маса викиду забруднюючих речовин 1 класу небезпеки, г/с; M^A_2 – маса викиду забруднюючих речовин 2 класу небезпеки, г/с; M^A_3 – маса викиду забруднюючих речовин 3 класу небезпеки, г/с; M^A_4 – маса викиду забруднюючих речовин 4 класу небезпеки, г/с; $ГДВ_1$ – гранично - допустимий викид забруднюючих речовин 1 класу небезпеки, г/с; $ГДВ_2$ – гранично - допустимий викид забруднюючих речовин 2 класу небезпеки, г/с; $ГДВ_3$ – гранично - допустимий викид забруднюючих речовин 3 класу небезпеки, г/с; $ГДВ_4$ – гранично - допустимий викид забруднюючих речовин 4 класу небезпеки, г/с.

Показник впливу промислових відходів на стан довкілля також визначається з урахуванням класу небезпеки відходів та надійності і ефективності природоохоронних заходів за формулою:

$$EP_V = s^V e^V \times \sum_n \left(4 \times \sum \frac{M^V_1}{L_1} \right) + \sum_n \left(3 \times \sum \frac{M^V_2}{L_2} \right) + \sum_n \left(2 \times \sum \frac{M^V_3}{L_3} \right) + \sum_n \left(\frac{M^V_4}{L_4} \right), (3)$$

де EP_V – показник впливу промислових відходів на стан довкілля, безрозмірна величина; s^V – коефіцієнт впливу розміщення промислових відходів на стан довкілля, безрозмірна величина; e^V – коефіцієнт ефективності природоохоронних заходів зберігання відходів, безрозмірна величина; n – кількість відходів, що прийнято для розрахунку; M^V_1 – обсяг накопичення відходів 1 класу небезпеки, т/рік; M^V_2 – обсяг накопичення відходів 2 класу небезпеки, т/рік; M^V_3 – обсяг накопичення відходів 3 класу небезпеки, т/рік; M^V_4 – обсяг накопичення відходів 4 класу небезпеки, т/рік; L_1 – нормативно допустимий обсяг накопичення відходів 1 класу небезпеки, т/рік; L_2 – нормативно допустимий обсяг накопичення відходів 2 класу небезпеки, т/рік; L_3 – нормативно допустимий обсяг накопичення відходів 3 класу небезпеки, т/рік; L_4 – нормативно допустимий обсяг накопичення відходів 4 класу небезпеки, т/рік

Інтенсивність негативного впливу промислових відходів на навколишнє природне середовище залежить від типу та розміру об'єктів розміщення відходів. Нажаль, відсоток утилізації промислових і побутових відходів на промислових підприємствах України дуже низький. На більшості підприємств відходи зберігаються на території промислових майданчиків або вивозяться на сміттєзвалища.

Показник екологічної безпеки підприємства (EP) представляє собою середнє геометричне значень показника впливу скиду стічних вод на стан поверхневих вод. (EP_w), показника впливу викидів забруднюючих речовин на стан атмосферного повітря (EP_A), показник впливу промислових відходів на стан довкілля (EP_V) і визначається за формулою:

$$EP = \sqrt[3]{EP_w \times EP_A \times EP_V} \quad (4)$$

Запропонована методика може застосовуватись при визначенні рівня екологічної небезпеки промислових підприємств на державному, регіональному та місцевому рівнях.

В більшості українських міст функціонують великі фабрики і маленькі цехи з виготовлення меблів. Ці підприємства здійснюють негативний вплив на стан довкілля, тому оцінка рівня екологічної небезпеки на основі нової методики дасть змогу розробити стратегію екологічного менеджменту і визначити план дій по впровадженню природоохоронних заходів.

Меблевий цех ТОВ «Ювента» знаходиться в м. Славути Хмельницької області і призначений для виготовлення меблів із плит ДСП та МДФ під замовлення.

Для визначення найбільш небезпечного джерела викидів пропонуємо застосовувати показник безпеки викидів (NEF), який враховує об'єм викидів, кратність перевищення ГДВ і клас безпеки забруднюючих речовин. Ранжування забруднюючих речовин за показником безпеки викидів (NEF) показало, що найбільш небезпечним викидом є пил.

Відходи, які утворюються на підприємстві, зберігаються в контейнерах, а потім вивозяться на сміттєзвалище м. Славути згідно договору з комунальними службами. Утилізації промислових відходів не відбувається. Необхідно відзначити, що підприємство не здійснює роздільного збору відходів. Навіть контейнери для роздільного збору побутових відходів відсутні.

Відповідно до методики, яка представлена в науковій роботі, визначено показник впливу промислових відходів на стан довкілля (EPV). Аналіз рівня екологічної безпеки підприємства ТОВ «ЮВЕНТА» показує необхідність удосконалення системи поводження з відходами і впровадження природоохоронних заходів щодо зменшення впливу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Актуальним питанням є також вирішення проблеми забруднення довкілля поверхневим стоком з території промислового майданчика.

Для перехоплення забруднення з потоками зливових вод пропонуємо використовувати фільтруючі траншеї з деревною тирсою в якості фільтруючої насадки. Поверхня фільтруючої траншеї для відведення води поверхневого стоку покрита рослинністю. Проведено експеримент, де використано в якості фільтруючої насадки деревна тирса. Даний вид насадки використано як відхід ТОВ «ЮВЕНТА» через дешевищу, а також з причини добрих адсорбційних властивостей.

Ефективність очищення по ХСК досягає 85 %. Завислі речовини і нафтопродукти були вилучені з поверхневого стоку практично повністю, більшість з них сформувало плівку на поверхні верхнього шару. Ефективність утримання завислих речовин і нафтопродуктів досягає 98 %.

Експериментальні дослідження показали ефективність застосування тирси в якості фільтруючої насадки для очищення поверхневого стоку. Таким чином, підприємство ТОВ «ЮВЕНТА» має можливість не вивозити тирсу на вже переповнене сміттєзвалище, а вигідно її продавати підприємствам для очищення їх поверхневого стоку і подальшого використання у виробництві.